

Upravljanje z mestnimi gozdovi za boljšo kakovost bivanja v mestih

Organizacija združenih narodov ocenjuje, da bo do leta 2050 v mestih živel 80 % ljudi. Slovenija še vedno sodi med države z nižjo stopnjo urbanizacije, glede izvajanja rekreacije ali športa na prostem pa se uvršča v sam evropski vrh.

Med mestne gozdove uvrščamo tiste, ki so znotraj naselij ali na njegovem robu in imajo za prebivalce poseben pomen z vidika kakovosti bivanja in preživljanja prostega časa. S povečevanjem urbanizacije in ozaveščenostjo ljudi o zdravem načinu življenja se povečuje tudi pomen mestnih in primestnih gozdov. Prebivalci mesta gozdove najpogosteje uporabljajo kot prostor za preživljanje prostega časa – za tek, pohodništvo, sprehajanje domačih živali, kolesarjenje ali kot preživljanje prostega časa z družino ali prijatelji. Poleg tega imajo ti gozdovi velik vplivajo na kakovost bivanja v mestih z vidika ohranjanja zdrave in čiste pitne vode, blaženja poletne vročine itn.

Ker imajo mestni gozdovi številne uporabnike z različnimi interesi, so konflikti med njimi pogostejši; nastanejo lahko med lastniki in uporabniki, med različnimi uporabniki ali pa med uporabniki oz. lastniki in upravljavci prostora oz. naravovarstvenimi organizacijami. K zmanjševanju konfliktov znatno prispevata ustrezno upravljanje s temi gozdovi in zagotovljeno vključevanje vseh deležnikov v postopek upravljanja. Tisti načrti gospodarjenja z gozdovi, ki nastajajo participativno in s širokim soglasjem ljudi, vedno dosegajo boljšo uresničitev. Ideje upravljavcev tako ne ostanejo zgolj črke na papirju.

Strategije so načrti dejanj, ki so potrebna za usklajevanje različnih interesov in zmanjševanje konfliktov pri doseganju dolgoročnih ciljev. V tej številki vam predstavljamo strategijo razvoja mestnih gozdov Ljubljane. Strategija je rezultat dela širokega kroga ljudi, njene prioritete so bile strnjene v sedem točk: 1. zagotavljanje zdravega okolja za meščane, 2. zagotavljanje možnosti za oddih in rekreacijo, 3. zagotavljanje možnosti za vzgojo in izobraževanje, 4. ohranjanje narave in varovanje kulturne dediščine, 5. ustvarjanje spodbudnega okolja za trajno gospodarjenje z zasebnimi gozdovi, 6. spodbujanje krožnega gospodarstva in 7. razvoj celovitega upravljanja.

V Sloveniji je 76 % gozdov v zasebni lasti. Podobno je v mestnih gozdovih, kjer prevladujejo zasebni lastniki in razdrobljena gozdna posest. Velikost in razdrobljenost posesti sta zelo povezani z interesom lastnika, da upravlja s svojim gozdom. Načrtno upravljanje pa je ključno za zagotavljanje številnih ekosistemskih storitev, ki jih uporabniki in lastniki pričakujejo od mestnih gozdov. Tako bi bila pomembna prioriteta strategije, da bi Občina Ljubljana tudi načrtno odkupovala mestne gozdove. Vloga lastništva bi se tako spremenila iz najemnika v lastnika, s čimer bi se lahko odprle nove možnosti za razvoj vse pomembnejših mestnih gozdov.

dr. Mitja SKUDNIK in dr. Polona HAFNER